

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO
KODEKSO NR. I-1534 PAPILDYMO 29¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIVP-3421 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS RINKLIAVŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1725
11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3422**

2024 m. _____ d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2024 m. kovo 20 d. sprendimo Nr. SV-S-1329 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.6 ir 1.7 papunkčius, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso Nr. I-1534 papildymo 29¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3421 (toliau – Kodekso projektas) ir Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3422 (toliau – Įstatymo projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai) tikslui – sukurti galimybę savivaldybėms rinkti vietines rinkliavas už vidaus vandenų transporto priemonių naudojimąsi savivaldybių viešąja infrastruktūra, tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui Įstatymų projektus tobulinti, atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Kodekso projekto 1 straipsnyje siūloma papildyti Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodeksą 29¹ straipsniu ir nustatyti, kad „už leidimus įplaukti į teisės aktais apibrėžtas teritorijas ir (ar) naudojimąsi teisės aktais nustatytomis vietomis vidaus vandenų transporto priemonių švartavimui ar statymui (kai iškeliamas ant kranto) gali būti nustatyta vietinė rinkliava“, o Įstatymo projekto 1 straipsnio 1 dalimi keičiamo Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 1 dalį siūloma papildyti 12 punktu ir įtvirtinti, kad savivaldybės taryba turi teisę savivaldybės teritorijoje nustatyti vietines rinkliavas už „leidimo įplaukti vidaus vandenų transporto priemonėmis į valstybės saugomas teritorijas, savivaldybių įsteigtus saugomus draustinius, jų paskelbtų kraštovaizdžio objektų teritorijas ir nustatytas vietinės reikšmės apsaugines zonas išdavimą“. Vietinės rinkliavos už leidimus įplaukti į Kodekso projekte ir Įstatymo projekte nurodytas teritorijas nustatymo būtinumas nėra pakankamai pagrįstas ir neatitinka Kodekso projekto ir Įstatymo projekto tikslo (rinkti vietines rinkliavas už vidaus vandenų transporto priemonių naudojimąsi savivaldybių viešąja infrastruktūra), jo nustatymo poveikis laivybai nėra įvertintas. Sudaromos teisinės prielaidos apmokestinti ne tik vidaus vandenų transporto priemones, kurios naudojasi savivaldybių viešąja infrastruktūra, bet ir atitinkamų savivaldybių teritorijose vidaus vandenų keliais plaukiančias vidaus vandenų transporto priemones. Siūloma sudaryti galimybę kiekvienai savivaldybės tarybai apsispręsti, kokią apmokestinimo tvarką tos savivaldybės teritorijoje taikyti, ir plėsti vietinių rinkliavų taikymo apimtį, siekiant surinkti papildomų savivaldybių biudžeto lėšų. Pažymėtina, kad į valstybės saugomas teritorijas, savivaldybių įsteigtus saugomus draustinius, jų paskelbtų kraštovaizdžio objektų teritorijas ir nustatytas vietinės reikšmės apsaugines zonas patenka 76 proc. valstybinės reikšmės vidaus vandenų kelių ir 33 proc. vietinės reikšmės vidaus vandenų kelių bei kiti laivybai tinkantys vandens telkiniai, kurie nepriskirti vidaus vandenų keliams. Dažnu atveju susidarytų situacija, kai nuolat kelių savivaldybių teritorijoje plaukiojančios vidaus vandenų transporto priemonės valdytojui reikėtų kreiptis netgi ne į vieną savivaldybę, o atvykus į naują tvarką pasirinkusios savivaldybės teritoriją reikėtų mokėti papildomą vietinę rinkliavą. Siūlomo reguliavimo įgyvendinimas galėtų lemti

neproporcingai dideles vidaus vandenų transporto priemonių valdytojų patiriamas išlaidas ir administracinę naštą, nes kiekvienoje aplankytoje savivaldybėje reikėtų gauti leidimą. Taip būtų sudaroma galimybė nepagrįstai riboti komercinę ir pramoginę laivybą. Siūlomo reguliavimo nuostatos būtų sunkiai įgyvendinamos praktikoje. Dėl šių priežasčių siūlytina tikslinti Įstatymų projektus ir atsisakyti Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies nuostatų, o Kodekso projekte išbraukti žodžius „leidimus įplaukti į teisės aktais apibrėžtas teritorijas ir (ar)“.

2. Vidaus vandenų transporto kodekso 13 straipsnio 21 dalyje įtvirtinta vidaus vandenų uostų ir komercinių prieplaukų valdytojų pareiga užtikrinti visų vežėjų vienodas teises įplaukti į vidaus vandenų uostus ir komercines prieplaukas, naudotis vidaus vandenų uostų ir komercinių prieplaukų krantinėmis ir kitais įrenginiais kroviniams pakrauti ir iškrauti, keleiviams įlaipinti ir išlaipinti, visomis logistinėmis vidaus vandenų transporto paslaugomis, mokant su tuo susijusius mokesčius ir rinkliavas. Įvertinus Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 2 dalies nuostatą, kad „iš vietinės rinkliavos mokėtojo negali būti reikalaujama atlyginti už objektą, už kurį pagal šį įstatymą nustatyta vietinė rinkliava, kitaip negu sumokant vietinę rinkliavą“, ir siekiant nepažeisti valstybės ir privačių vidaus vandenų uostų ir prieplaukų savininkų (valdytojų) teisių ir teisėtų interesų, susijusių su teise imti mokesčius ar rinkliavas už naudojimąsi jų uostais ar prieplaukomis, siūlytina patikslinti vietinės rinkliavos objektą – nurodyti, kad vietinė rinkliava negali būti imama už vidaus vandenų transporto priemonių švartavimą (stovėjimą) vidaus vandenų uostuose ir (ar) prieplaukose, kurie yra valstybės ar privatūs.

3. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 1 dalį siūloma papildyti 13 punktu – įtvirtinti, kad savivaldybės taryba turi teisę savivaldybės teritorijoje nustatyti vietines rinkliavas už „naudojimąsi savivaldybės tarybos nustatytomis vietomis vidaus vandenų transporto priemonėms švartuoti (statyti)“, o kartu teikiamame Kodekso projekte yra vartojama formuluotė „vidaus vandenų transporto priemonių švartavimui ar statymui (kai iškeliamas ant kranto)“. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina šias formuluotes suvienodinti – įrašyti „savivaldybės tarybos nustatytomis vietomis vidaus vandenų transporto priemonėms švartuoti ar stovėti (kai iškeliamas ant kranto)“.

4. Siūloma Įstatymų projektų įsigaliojimo data prieštarautų Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje įtvirtintam principui, pagal kurį teisės aktai, keičiantys ar nustatantys naują ūkio subjektų veiklos ar jos priežiūros teisinį reguliavimą, paprastai įsigalioja gegužės 1 dieną arba lapkričio 1 dieną, tačiau visais atvejais ne anksčiau kaip po trijų mėnesių nuo jų oficialaus paskelbimo dienos. Atsižvelgus į tai, koreguotina Įstatymų projektų įsigaliojimo data.

Ministras Pirmininkas

Susisiekimo ministras